

İSVİÇRE'NİN KÖKLÜ TAHKİM GELENEĞİ

İsviçre'nin uluslararası tahkim için tercih edilen bir yer olmasının sebebi sahip olduğu eskiden beri süregelen politik tarafsızlığına ve barışçıl uyuşmazlık çözümlerine dayanmaktadır.

İsviçre'de uluslararası tahkimin başlangıcı: Uluslararası tahkimin köklerinin Amerika Birleşik Devletleri'nin Birleşik Krallık'tan, ABD İç Savaşı sebebiyle uğradığı zararları talep ettiği davaya dayandığı algısı mevcuttur. **Alabama İddiaları** olarak bilinen bu uyuşmazlık 1872 yılında Cenevre'de bir tahkim heyeti tarafından çözümlenmiştir. Ancak çok az kişinin bildiği üzere İsviçre'nin alternatif uyuşmazlık çözümleri geçmişi Orta Çağ'a kadar uzanmaktadır.

19. ve 20. Yüzyıl'da tahkime olan talebin artışı: 19. ve 20. Yüzyıl'da uluslararası ticaretin de yaygınlaşmasıyla beraber İsviçre'de, 1865'te **Cenevre Ticaret Odası (CTO)** ve 1911'de **Zürich Ticaret Odası (ZTO)** da dahil olmak üzere, çeşitli ticaret odaları açılmıştır. Bu ticaret odaları ticaret uyuşmazlıklarının çözümü için özgürlükçü kanton tahkim hukukuna dayalı tahkim kurallarını benimsemişlerdir. İsviçre'nin 1965 yılında kabul ettiği **1958 New York Konvansiyonu** ile birlikte ise uluslararası tahkime olan talep daha da artmıştır.

İsviçre Milletlerarası Özel Hukuk Kanunu'nun 1989'da yürürlüğe girmesi: İsviçre, uluslararası tahkim yeri için cazibesini arttırmak amacıyla hazırladığı federal uluslararası tahkim mevzuatını 1989 yılında tanıtmış ve bu mevzuat geniş ölçüde takdir toplamıştır. **İsviçre Milletlerarası Özel Hukuk Kanunu - 12. Bölüm (iMÖHK)**.

2004 yılındaki İsviçre Tahkim Kurallarına genel bir bakış: Basel, Cenevre, Lozan, Lugano ve Zürich ticaret odaları güçlerini birleştirerek İsviçre'de kurumsal tahkimi desteklemek amacıyla 1 Ocak 2004 tarihinde **İsviçre Milletlerarası Tahkim Kanunu'nu (İsviçre Tahkim Kuralları)** benimsemişlerdir. Bu gruba 2008 yılında Nöşatel de katılmıştır. Başlangıçta UNCITRAL Tahkim Kuralları'nı temel alan İsviçre Tahkim Kuralları 2012 yılında yenilenerek sağlam bir kurumsal tahkim yapısı oluşturmuş ve modern ve yenilikçi yaklaşımıyla takdir toplamıştır.

Günümüz ve gelecek: İsviçre, uluslararası ticaretin gereksinimlerini karşılayabilen ve çeşitli hukuk sistemlerinde eğitim görmüş çok geniş bir tahkim uzmanı havuzundan istifade etmektedir. **İsviçre Tahkim Derneği (ASA)**, üçte biri İsviçre dışından olmak üzere İsviçre tahkimiyle ilgili 1000'in üzerinde üyeden oluşmaktadır. 2000 yılında Genç ASA üyeleri, genç avukatlar için özel bir bölüm kurmuşlardır (**40 Yaş Altı ASA**). Tahkimin gelişimine katkıda bulunan ASA, üyelerinin de akademik yayınlar (ASA Bülteni, ASA Özel Serisi), konferanslar ve seminerler aracılığıyla sürekli eğitimine destek olmaktadır. İsviçre'de tahkim alanında diğer eğitim ve öğretim kaynakları olarak **İsviçre Tahkim Akademisi** ve **Cenevre Uluslararası Uyuşmazlık Çözümü Üzerine LL.M. (MIDS)** gösterilebilir. Uluslararası tahkim alanındaki gelişmelerin sürekli takipçisi olan İsviçre, tahkim servislerinin iş camiasının ve tahkim kullananların devamlı artan gereksinimlerini karşılamasını sağlamaktadır. "Meslekteki" 25. yılını devirmesine rağmen İsviçre tahkim hukuku hala sadeliğin ve etkinliğin dünya genelinde modeli olmaya devam etmektedir (bkz. **Esnek ve Modern İsviçre Tahkim Hukuku**).